YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARI TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ TUTUM BELGESİ

Yükseköğretim Kurulu bünyesinde yer alan üniversiteler ve diğer bütün kurumlar çerçevesinde toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı bir anlayışı ortaya koymak amacını güden bu belge, ülkemizin 1985 yılında imzalamış olduğu CEDAW (Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi), 2011 yılında imzalamış olduğumuz İstanbul Sözleşmesi (Kadına Karşı Şiddetin ve Aile içi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi) ve Anayasamızın başta 10. maddesi olmak üzere diğer ilgili maddelerine, ilgili mevzuata ve Yükseköğretim Kurulunun 28.05.2015 tarihli Genel Kurul kararına dayanılarak hazırlanmış olup, Yükseköğretim Kurulunun bütün bileşenlerinde toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı olarak hareket edileceğini taahhüt etmektedir.

Bu bağlamda Yükseköğretim Kurumları, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin temel bir problem olarak mevcut olduğundan hareket ederek, bünyelerinde toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin dersler, seminerler, konferanslar konulup, bilgilendirme toplantılarının yapılmasına; bu konunun genel kabul görmesini sağlanmasına; yöneticiler, idari ve akademik personel ve öğrencilere toplumsal cinsiyet eşitliği anlayışını kazandıracak faaliyetlerde ve düzenlemelerde bulunulmasına ve güvenli bir yaşam çevresi yaratılması ve bununla ilgili cinsel taciz ve cinsel saldırı dahil her türlü taciz ve şiddete hiçbir şekilde müsamaha edilmemesine ilişkin çalışmalar yaparlar. Bu amaç çerçevesinde Yükseköğretim Kurumları aşağıda belirtilen faaliyetlerde bulunmayı taahhüt ederler:

1.Toplumsal cinsiyet eşitliğine, adaletine ilişkin farkındalığı arttırmak amacıyla çalışmalar yapmak,

2."Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" dersinin aynı veya farklı bir adla yetkili kurullarınca alınacak karar doğrultusunda programlarında **zorunlu veya seçmeli ders** şeklinde yer almasını veya konferans seminer toplantı ve etkinlikler buna ilişkin bilgilendirici çalışmaların yapılmasını sağlamak,

3. Yerleşkelerde güvenli yaşamın sağlanması için cinsel taciz ve cinsel saldırıyla ilgili bilgilendirme, ulaşılabilir başvuru yerleri ve diğer gerekleri (aydınlatma, ulaşım vb) yerine getirmek,

4.Yöneticilerin, akademik ve idari personelin ve öğrencilerin toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin eğitimler almalarını sağlayıcı çalışmaları teşvik etmek,

5.Toplumsal cinsiyet eşitliğini izlemeye ilişkin çalışmalarda bulunmak,

6. Bu amaçları yerine getirmede işbirliği içinde çalışacak olan Üniversitelerdeki Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezleri ve benzeri birimler ile SKS daire başkanlıklarının çalışma biçimi ve işlevselliklerinin güçlendirilmesini sağlayıcı çalışmalarda bulunmak,

7. Bu merkezlerin bulunmadığı üniversitelerde kurulmalarını teşvik etmek.

YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARINCA TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNİN SAĞLANAB İLMESİ İÇİN YAPILMASI GEREKENLER

I. YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI EĞİTİMDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ ÇALIŞMALARINA NASIL YER VERİR?

1.Yetkili kurullarınca alınacak karar doğrultusunda toplumsal cinsiyet eşitliği dersini zorunlu veya seçmeli ders olarak müfredata ekleyebilir.

2.Ders açılmaması durumunda her yarıyıl toplumsal cinsiyet eşitliği konusuyla ilgili her yarıyıl öğrenci katılımlı bir bilimsel etkinlik (seminer, çalıştay, konferans, kongre gibi) yapılması önerilmektedir.

3.Yükseköğretim Kurumları ders vereceklerin ve etkinliklerde konuşmacı olarak yer alacak olanların toplumsal cinsiyet konusunda uzman olmalarını gözetir. Akademik kadrolarında bu uzmanlık dalında öğretim elemanlarının bulunmaması durumunda, YÖK'e başvurarak birbirine yakın Yükseköğretim Kurumlarından tedariki sağlanır.

4.Dersin yürütülmesinde uzman öğretim elemanlarının bulunmaması durumunda, örgün eğitim kapsamında uzaktan öğretime dayalı e-ders olarak da okutulabilir.

5.Toplumsal cinsiyet eşitliği dersinde ve eğitimlerinde Yükseköğretim Kurumu tarafından tavsiye edilen kaynaklara yer verilmesine dikkat edilir.

II.YÜKSEKÖĞRETIM KURUMLARI KURUMLARINDA TOPLUMSAL CINSIYET EŞITLIĞININ GENEL KABUL GÖRMESI IÇIN NELER YAPILABILIR?

1.Eğitim çalışmaları ve bilgilendirme toplantıları yapar.

2.Kadınlar için güvenli üniversiteler yaratır. Bunun için güvenliği sağlayıcı aydınlatma ve ulaşımı sağlama, yurtların uzak yerde yapılmaması gibi tedbirler alır. Kreşler açar ve emzirme odaları tahsis eder.

3.Senatoları tarafından kabul edilen toplumsal cinsiyet eylem planı hazırlar.

4. Toplumsal cinsiyet eşitliği farkındalığının geliştirilmesi için bir taraftan üniversite içinde, diğer taraftan da topluma yönelik kamu spotları düzenler. Üniversitelerin web sayfalarında toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin duyurulara yer verir.

5.Üniversitelerde kurulmuş ve kurulacak olan Kadın Araştırma Merkezlerinin ve benzeri birimlerin mekânsal koşullarının geliştirir ve kaynak sağlar.

6. Kadın Araştırma Merkezleri ve benzeri birimler düzenli aralıklarla üniversitelerinde toplumsal cinsiyet eşitliği konusuyla ilgili oluşumlar, faaliyetler, kararlar konusunda rapor hazırlayarak ve toplumsal cinsiyet eşitliği veri tabanı oluşturarak her yıl Yükseköğretim Kurumuna bilgi verir.

7.Kadın Araştırma Merkezlerine sertifikalı eğitim program yapmaları için destek sağlar.

8.Kadın akademisyenlerin çalışma koşullarının iyileştirilmesine (kariyer ve aile dengesinin kurulabilmesi açısından) ilişkin çalışmalarda bulunur.

9.Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının hazırladığı Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planında üniversitelere verilen görevleri yerine getirir.

III. YÜKSEKÖĞRETIM KURUMLARININ YÖNETICILERINE, İDARI VE AKADEMIK PERSONELINE VE ÖĞRENCİLERİNE TOPLUMSAL CINSIYET EŞITLIĞI FARKINDALIĞI KAZANDIRMAK IÇIN NELER YAPILABİLİR?

1.Karar mekanizmalarına atamalarda toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.

2.Toplumsal cinsiyetle ilgili lisans üstü düzeyde çalışmalar yapılmasını teşvik eder.

3.Hizmet içi eğitim programlarında toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimine yer verir. Bu eğitimler, aktif katılıma dayalı, görsel çalışmalar ve farkındalığı sağlamaya yönelik diğer metotlarla birlikte yapılmasını sağlar.

4.Toplumsal cinsiyet eşitliğiyle ilgili projeler hazırlanmasını teşvik eder.

5.Akademik personeli ve öğrencileri toplumsal cinsiyet eşitliğiyle ilgili broşürler, afişler, filmler hazırlamaya ve yayınlarda bulunmaya teşvik eder.

6.Kadın Araştırma Merkezlerinin hazırlayacağı sertifika programlarından idari ve akademik personelin ve öğrencilerin yararlanmasını sağlar.

7.Yöneticilere ilişkin bilgilendirme toplantıları veya çalıştaylar yaparak toplumsal cinsiyet eşitliği farkındalığını sağlar.

8.Eğitimlerde kullanılmak üzere kitapçıkların hazırlanmasını Kadın Araştırma Merkezlerinin yapmasını ve bu konuda uzman olan diğer merkezlerle işbirliğine girmelerini sağlar.

IV.YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI CİNSEL TACİZ VE CİNSEL SALDIRIYA KARŞI NELER YAPABILIR?

1.Cinsel taciz ve cinsel saldırıya hiçbir şekilde müsamaha gösterilmeyeceğini açıkça belirtir. Bunu politika belgesi hazırlayarak, stratejik planlarına dahil ederek veya üniversitenin ilkeleri arasına alarak yapabilir.

2.Toplumsal cinsiyet eşitliğiyle ilgili hazırlanan kitaplarda ve açılacak derslerde cinsel taciz ve cinsel saldırıya ilişkin konulara yer verilmesini sağlar.

3.Cinsel taciz ve cinsel saldırıya karşı farkındalık sağlamak için bilgilendirme toplantıları yapar, özellikle hazırlık ve birinci sınıf öğrencilerine bu yönde bilgi verilmesini sağlar.

4.Yapılacak bilgilendirme çalışmasında cinsel taciz ve cinsel saldırının tanımı, cinsel taciz ve cinsel saldırıyla karşılaşıldığında neler yapılması gerektiği ve cinsel taciz ve cinsel saldırıya yol açmayacak şekilde davranmanın nasıl mümkün olacağı konusunda bilgilendirme yapar.

5.Cinsel taciz ve cinsel saldırıya karşı afişler, broşürler, el kitapları, filmler vb.ni hazırlar.

6.Cinsel taciz ve cinsel saldırı iddialarına karşı gerekli incelmeyi yapmak üzere kolay erişilir şikayet mekanizmaları kurar. Bu şikayet mekanizmalarının, ivedilik, güven, gizlilik, adalet ve özen gösterme ilkelerine uygun olarak çalışmasını sağlar.

7.Cinsel taciz ve cinsel saldırıyla ilgili yapılacak soruşturmalarda mağdurun ikinci kez mağduriyetine yol açacak işlemlerin yapılmamasını ve kesinlikle arabuluculuğa gidilmemesini sağlar.

8.Cinsel taciz ve cinsel saldırı iddialarının üstünü kapatan, soruşturma açılmasını engelleyen veya yeterince soruşturma yapmayan ilgililer hakkında soruşturma yapar.

9.Cinsel taciz ve cinsel saldırıya maruz kalanlara hukuki, psikolojik ve tıbbi destek verilmesini sağlar. Cinsel taciz ve cinsel saldırıya uğrayan öğrenci ise bu kişilere ayrıca durumun özelliğine göre barınma ve maddi destek verilmesini de sağlamaya çalışır.

10.Cinsel taciz ve cinsel saldırıya uğrayanları misilleme ve/veya mobbingden korumak için gerekli tedbirleri (örneğin yer değiştirme, danışmanın değiştirilmesi, ders veren öğretim elemanının değiştirilmesi gibi) alır.

11.Cinsel taciz ve cinsel saldırıya karşı kadınlar için güvenli bir ortam yaratılması için özen gösterir. Bunun için şunları yapar:

-Aydınlatmayı sağlar.

-Ulaşımın güvenli bir şekilde yapılması için servisler koyar ve bunları kontrol eder. Bunun için ilgili belediyelerle işbirliği yapar.

-Yerleşke içerisinde ring sayılarını arttırır.

-Kadın güvenlik elemanlarının da olduğu güvenlik memurlarının gezici araçlarla yerleşke içinde dolaşmasını sağlar.

-Derhal ulaşılacak acil telefon hatları koyar.

-Kadın öğrenci yurtlarının yerleşke içinde veya yakınında olmasını sağlar.

-Güvenlik personeli ve servislerde çalışanlara cinsel taciz ve cinsel saldırıya karşı farkındalık eğitimini verir.

12.Aralarında hiyerarşik ilişki bulunan kişiler arasında (öğretim üyesi-öğrenci, araştırma görevlisi-öğrenci gibi) rızaya dayalı birlikteliklerin hoş karşılanmayacağı konusunda akademik ve idari personele tavsiyede bulunur.